

PARIS 17^E

TEKST: **ANDY ARNTS**

Literair 'en route' door het 17e

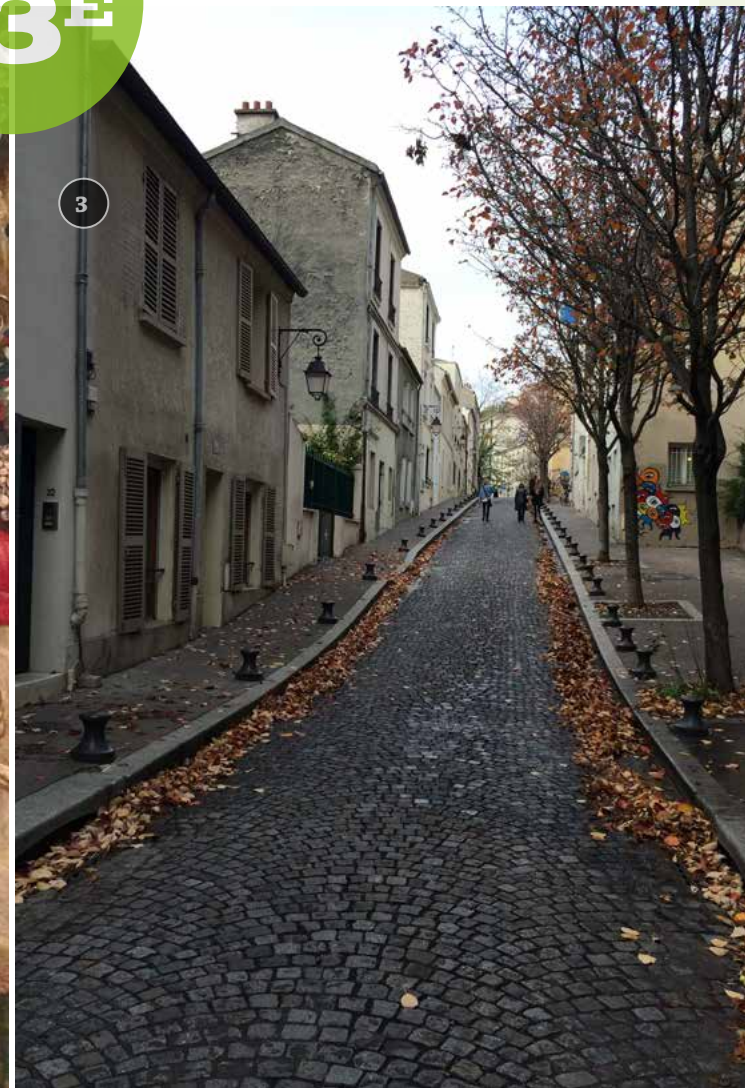

1

PARIS
13^E

2

3

De kleuren en geuren van het 13e

La Butte aux Cailles en omgeving

Toeristische attracties zijn er amper en om nou te zeggen dat al die torenflats mooi zijn ... Het 13e is geen publiekslieveling, maar mooi wél dat dit arrondissement 's werelds fraaiste wandtapijten, een stukje Azië en een idyllisch dorp heeft.

TEKST: PATRICIA JACOBN • BEELD: OFFICE DU TOURISME DE PARIS

HIJ GROEIDE OP IN NEUILLY-SUR-SEINE, ZIJ IN AUTEUIL. Sinds vier jaar woonden ze samen in de minstens zo chique wijk Passy. Ik ontmoette hen in Dar Najmat, een hotelletje in het Zuid-Marokkaanse dorpje Mirleft. We raakten aan de praat over hun woonplaats Parijs en ze bombardeerden mij met tips. 'De lekkerste taartjes? Pain de Sucre in de Marais. Voor de sappigste entrecôte van de stad moet je Le Relais de l'Entrecôte proberen. Heb je wat te vieren, reserveer dan bij Les Cailloux, een Italiaans restaurant in La Butte aux Cailles. Oh là là, die wijk is zo romantisch; een dorpje in een stad. Il faut vraiment y aller.' Inmiddels heb ik al hun tips gecheckt en 'goedgekeurd', behalve La Butte aux Cailles. Hoog tijd om dat te doen. Op naar het 13e.

Manufacture des Gobelins

Dit arrondissement in het zuidoosten van Parijs strekt zich uit rond Place d'Italie. Toeristische attracties ontbreken er nagenoeg, hoewel de hypermoderne Bibliothèque Nationale de France, een prestigeobject van François Mitterrand, aardig wat bezoekers trekt. In de talloze torenflats die er zijn, woont het grootste deel van de Aziatische stadsbewoners. Niet zo gek dus, dat dit arrondissement een Chinatown heeft – het grootste van Europa, naar het schijnt.

Parijzenaren noemen het 13e het 'Arrondissement des Gobelins', een verwijzing naar een bijzondere werkplaats in dit gebied: de Manufacture des Gobelins (1). Ooit was dit een ververij van de familie Gobelin, maar in opdracht van koning Lodewijk XIV maakte minister Colbert er in 1662 een weverij van wandtapijten van. Charles Le Brun, Jean-Baptiste Oudry en andere toonaan-

gevende schilders uit die tijd schetsten de patronen voor deze kleurrijke kleden, die onder meer in Versailles terechtkwamen.

Nog steeds werken er zo'n 35 wevers aan de inmiddels wereldberoemde wandtapijten (2). Hun manufacture valt net

zoals andere hofleveranciers van interieurspullen onder het gezag van Le Mobilier National. Deze organisatie zorgt voor het behoud en herstel van zo'n 80.000 koninklijke wandtapijten en meubelstukken en organiseert geregeld exposities om haar collectie te tonen. Ik tref het. In de galerie van de Manufacture des Gobelins kan ik de tentoonstelling L'esprit et la main meepikken en me vergapen aan handwerk in optima forma: elegante stoeltjes van bois doré, kloeke bronzen kandelaars en metershoge rood-geel-groen-blauwe wandtapijten met tot in detail uitgewerkte stillevens.

Inmiddels is de Bièvre ondergronds gegaan, maar ooit stroomde deze rivier zichtbaar door La Butte en zwengelde hij tweehonderd watermolens aan

Lieu de flânerie

Anderhalf uur later loop ik richting de Rue Corvisart en ga ik via de Boulevard Auguste Blanqui naar La Butte-aux-Cailles. Deze wijk is vernoemd naar de man die hier in 1543 een wijngaard plantte: Pierre Caille. Zijn wijngaard werd toentertijd omringd door grasvlakten en bossen. Inmiddels is de Bièvre ondergronds gegaan, maar ooit stroomde deze rivier zichtbaar door La Butte en zwengelde hij tweehonderd watermolens aan. Looierijen, ververijen, wasserijen en stomerijen bestonden bij de gratie van de Bièvre.

Het labyrint van keistraatjes en de autoluwte, maken van La Butte een perfecte lieu de flânerie. Oké, af en toe is het wat klau-

PARIS
13^E

teren geblazen – de wijk ligt wél op een heuvel, maar hoger dan 63 meter wordt het er nooit (3). Kinderen met helmpjes trappen op fluorescerende stepjes, gezinnen winkelen bij de groenteboer en de bakker in de Rue de la Butte aux Cailles. Ouderen spelen petanque op de Place Paul Verlaine. Buurtbewoners komen daar met plastic flessen en jerrycans naartoe om bij de fontein eau artésien te tappen, extreem puur water uit een 620 meter diep ondergronds bekken (4). Tieners lopen naar het gebouw daarachter: de Piscine de la Butte aux Cailles (5). Dit art-decogebouw heeft één binnenbad en twee buitenbaden, gevuld met water uit een eeuwenoude warmwaterbron. Een van de dromerigste plekken in de buurt, Vila Daviel, ligt er vijf minuten lopen vandaan; een optelsom van gekleurde hekjes, minituinen en Romeo en Juliet-balkons (6). Iets verderop, in de Rue Daviel, staan vakwerkhuisen die perfect zouden passen in een Elzasser dorp (7). Ook deze huizen contrasteren met de torenflats die achter La Butte de ‘kop opsteken’. Dat deze wijk zelf geen betonnen jungle is geworden, komt door de bodemsamenstelling; kalksteen kan nu eenmaal geen wolkenkrabbers dragen.

Linkse roots

Door de relatief lage huizenprijzen trok La Butte arbeiders, intellectuelen en kunstenaars aan. Maar door de jaren heen zijn de huizenprijzen gestegen en zijn er tussen de ateliers en galeries bon chic bon genre-plekken opgedoken, zoals het vrij prijzige

Les Cailloux (8). Ik zie corporate Parijs hier prikken in pasta met venusschelpen en gegrild rundvlees met rucola. Mij iets te veel pakken en blabla. Ik ga voor een lunch met steak frites bij Le Temps des Cerises, het enige restaurant van de stad dat gemeenschappelijk eigendom is van de mensen die er werken (9). De rode roots blijken niet alleen uit de bedrijfsstructuur, maar ook uit de naam: Le Temps des Cerises is een amoureux strijdlid van de socialist Jean-Baptiste Clément. Zijn lied wordt sterk geassocieerd met de Commune van 1871, een revolutionaire regering die tijdelijk over Parijs heerste en toen onder meer de kerk van de staat scheidde en de schulden van middenstanders kwijtschold. De Commune had steun van anarchisten, marxisten en republikeinse liberalen. Het gros van de aanhang kwam uit La Butte.

Nog steeds hangt er iets tegendraads in de wijk. Dat blijkt uit de politieke kreten op de muur en de muurschilderingen (10). Pure kunstwerken zijn het, gemaakt door artistes de rue als Speedy Graphito, Jeff Aérosol en, vooral, Miss. Tic (zie kader).

Triangle de Choisy

Ook als ik via de Rue de Tolbiac in Chinatown kom, zie ik her en der verspreid muurschilderingen. Maar voor de rest is er geen enkele overeenkomst met La Butte. Tussen al die kille torenflats zijn idyllische plekken schaars (11). De woontorens van twintig verdiepingen en meer waren een idee van Georges Pompidou.

Fransen moesten er niet aan denken om er te wonen, maar vanaf de zeventiger jaren kwamen de flats toch vol. Toen de regimes in Cambodja, Laos en Vietnam vielen, nam Frankrijk vanwege zijn koloniale verleden tienduizenden vluchtelingen op, voornamelijk Chinezen die waren gevlucht voor de communisten. Deze vluchtelingen gingen wonen in de driehoek tussen de Avenue de Choisy en de Avenue d'Ivry.

Die ‘Triangle de Choisy’ is Zuidoost-Azië in het klein: kooplui verhandelen paksoi en verse koriander op straat, achter de ramen bungelen pekingeenden en beleggen vrouwen stokbroden met fricandeau, paté en crudités (12). Kinderen lepelen uit bakjes met

felgekleurde kokospudding, hun ouders zeulen met boodschappen van dé buurtsuper: Tang Frères – goed voor 10.000 bezoekers per dag (13). Af en toe ruikt het naar wierook, orchidee of tropisch fruit. Het is er druk, héél druk. De restaurants lijken nooit leeg te stromen. Eentje valt me in het bijzonder op: Vietnamees restaurant Pho Banh Cuon 14 (14). Zelfs nu, om 3 uur, staat er een rij voor de deur. Onder TL-licht zitten toeristen en locals achter kommen met rijstnoedels, rundvlees, munt, basilicum, citroen en taugé. Voor zo’n portie dampende pho sluit ik graag aan in de rij. Met een beetje moeite kan ik de gember, steranijs en kardemom in de bouillon al ruiken.

EN ROUTE

MISS. TIC

Een afbeelding van een donkerharige vrouw met daarbij maximaal één prikkelende tekstregel? Dat moet het werk zijn van beeldend kunstenaar en dichteres Miss. Tic! Hoe ze echt heet, is geheim. Wél is bekend dat ze in 1956 in Parijs werd geboren en sinds 1985 artieste de rue is. Haar feministische werk is in boeken en op muren te zien. In 2011 verscheen het zelfs op een serie moederdagpostzegels. www.missticinparis.com

11

12

13

PARIS
13^E

Enkele adressen in het 13e

ZIEN

Manufacture des Gobelins

62, avenue des Gobelins
In de ateliers geven wevers workshops wandtapijten maken. In de galerie zijn geregeld exposities.
www.mobilinternational.culture.gouv.fr

Association des Amies et Amis de la Commune de Paris 1871

46, rue des Cinq Diamants
Informatiecentrum voor iedereen die geïnteresseerd is in de Commune de Paris.
www.commune1871.org

ETEN

Les Cailloux

58, rue des Cinq Diamants
Gerenommeerd Italiaans restaurant in het hart van La Butte Aux Cailles. Huisgemaakte pasta's, vis- en vleesgerechten en véél desserts.
www.lescailloux.fr

Le Temps des Cerises

18-20, rue de la Butte aux Cailles
Het enige communistische restaurant van Parijs. Ongedwongen sfeer, eenvoudige kaart: salade met geitenkaas, gestoofde varkenswangetjes.
www.letempsdescerisescoop.com

Pho Banh Cuon 14

129, avenue de Choisy
Dé plek voor de befaamde Vietnamese rundvlees-noedelsoep. Op verzoek geserveerd met rauw rundvlees en/of gehaktballetjes.
Facebooknaam: Pho 14 officiel

DOEN

Piscine de la Butte aux Cailles

5, place Verlaine
Binnen en buiten zwemmen in water uit een eeuwenoude warmwaterbron.
www.guide-piscine.fr

Butte aux Cailles Syndicat d'Initiative

P/A 11, rue du Faubourg Poissonnière
Deze organisatie geeft (Franstalige) rondleidingen door de buurt.
www.butteauxcailles-paris.info

